

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34702
Nom	Psicologia i comunicació
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1206 - Grau d'Odontologia	Facultat de Medicina i Odontologia	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1206 - Grau d'Odontologia	7 - Psicologia	Formació Bàsica

Coordinació

Nom	Departament
HERNANDEZ VIADEL, MIGUEL	260 - Medicina
ROMERO MARTINEZ, ANGEL	268 - Psicobiologia

RESUM

L'assignatura té com a objecte introduir l'estudiant en els factors psicològics que afecten la pràctica de la professió de l'odontòleg. En general tots els aspectes psicològics, socials i derivats de la comunicació que influïxen tant en la pràctica de la disciplina com en els que ho fan en l'etiologia i curs de les afeccions. Es posa especial èmfasi en els aspectes pràctics i aplicats per a poder modificar els factors coneguts susceptibles de ser-ho.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

1206 - Grau d'Odontologia

- odontopsico1 CG 3. Saber identificar les inquietuds i les expectatives del pacient, i comunicar-se d'una manera efectiva i clara, tant de forma oral com escrita, amb els pacients, els familiars, els mitjans de comunicació i altres professionals.
- odontopsico2 CG 4. Comprendre i reconèixer els aspectes socials i psicològics rellevants en el tractament de pacients.
- odontopsico3 CG 5. Saber aplicar els principis del control de l'ansietat i de l'estrès sobre un mateix, sobre els pacients i sobre altres membres de l'equip odontològic.
- Comprendre la importància de desenvolupar una pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seues creences i cultura.
- odontopsico5 CG 8. Saber compartir informació amb altres professionals sanitaris i treballar en equip.
- odontopsico6 CG 10. Conèixer i identificar els problemes psicològics i físics derivats de la violència de gènere per capacitar els estudiants en la prevenció, la detecció precoç, l'assistència i la rehabilitació de les víctimes d'aquesta forma de violència.
- Obtenir i elaborar una història clínica que continga tota la informació rellevant.
- odontopsico8 CG 29. Reconèixer els determinants de la salut bucal en la població, tant els genètics com els que depenen de l'estil de vida, demogràfics, ambientals, socials, econòmics, psicològics i culturals.
- odontopsico9 CE 10. Conèixer les ciències del comportament i de la comunicació que faciliten la pràctica odontològica.
- odontopsico10 CE 18. Conèixer els efectes del tabac en la salut oral i participar en les mesures que ajuden el pacient que vol deixar l'hàbit tabàquic. Igualment, conèixer les complexes interaccions entre els factors ambientals, socials i conductuals amb la salut oral i general.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

Els derivats i associats a les competències generals i específiques descrites en aquesta guia. L'alumne serà capaç de comunicar-se adequadament amb els pacients i personal de l'equip de treball, coneixerà els aspectes socials de l'emmalaltir humà, sabrà explorar i intervenir en les crisis i estats d'ansietat dels seus pacients, haurà après a ser respectuós amb l'ambient cultural del pacient, coneixerà els fonaments del treball en equip, coneixerà i sabrà detectar la violència de gènere dels seus pacients en totes les seves possibles manifestacions, sabrà elaborar una història clínica completa que compregui els aspectes psicològics de l'emmalaltir, reconeixerà els determinants de diferent tipus de la salut bucal dels pacients,

coneixerà els fonaments i característiques bàsiques de les ciències de la conducta i de la comunicació, serà capaç d'ajudar en la prevenció del tabaquisme i sabrà discriminar les interaccions biològic-psicològic-socials de l'emmalaltir oral i general.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. TEMARI TEÒRIC

Tema 1: Concepte, Mètode i Desenrotllament històric de la Psicologia Mèdica aplicada a l'odontologia. (B.T.1)

Tema 2: La comunicació (1): Elements verbals i no verbals. (B.T.1)

Tema 3: La comunicació (2): Destreses de comunicació de l'odontòleg. La comunicació del diagnòstic. Com donar males notícies. (B.T.1)

Tema 4: La relació odontòleg-pacient. Aspectes relacionats amb la pràctica de l'odontologia. (B.T.1)

Tema 5: Funcions de la boca. El vïncle terapèutic. Tipus de pacients (B.T.1)

Tema 6: Psicologia Evolutiva. Les etapes de la vida. Influència en les creences de salut i malaltia bucodental. (B.T.1)

Tema 7: Societat i malaltia. Condicionants socials i econòmics de l'odontologia. (B.T.6)

Tema 8: Família i malaltia. Factors protectors i destructors de la salut. (B.T.6)

Tema 9: Conducta de malaltia en odontologia. Estigma i malaltia. (B.T.8)

Tema 10: Psicopatologia de l'ansietat. Aspectes comportamentals de l'ansietat. (B.T.9)

Tema 11: Estrés i malaltia: suport social, esdeveniments vitals i estils d'afrontament. (B.T.3 i 4)

Tema 12: L'home davant del dolor. La psicologia del dolor. (B.T.5)

Tema 13: Placebo i teràpies alternatives B.T:5)

Tema 14: L'estrés laboral en els professionals sanitaris. (B.T.3 i 4)

Tema 15: Aspectes psicològics, culturals i socials de la pràctica odontològica. (B.T.8)

Tema 16: La violència de gènere. Aspectes psicològics. Perfils psicològics de l'agressor i la víctima. (B.T.8)

Tema 17: Odontologia Infantil. Aspectes particulars de l'entrevista i tractament dels xiquets segons edat. Xiquets amb necessitats especials (Discapacitat intel·lectual, TDAH, TEA (B.T.1)

Tema 18: El ser humà malalt. Creences sobre la salut i la malaltia. Reaccions psicològiques a la malaltia. (B.T.8)

Tema 19: Estructura de la personalitat: components motivacional, dinàmic i cognitiu. (B.T.9)

Tema 20: Aspectes cognitius i conductuals del comportament. (B.T.9)

2. TEMARI TEÒRIC

Tema 21: Aspectes psicodinàmics del comportament. (B.T.9)

Tema 22: Bases psicopatològiques. Urgències psiquiàtriques en la clínica odontològica. (B.T.9)

Tema 23: Conductes addictives. El tabaquisme. Tècniques de deshabitució. (B.T.10)

Tema 24: Bases biològiques del comportament (I) (B.T. 9)

Tema 25: Bases biològiques del comportament (II) (B.T. 9)

Tema 26: Bases biològiques de la percepció dolorosa (B.T. 9)

Tema 27: Bases biològiques de l'estrés crònic (salut bucodental) (B.T. 8)

Tema 28: Base biològiques del comportament en el context laboral (dinàmiques treball). (B.T.5)

Tema 29: Bases biològiques dels trastorns mentals (conducta alimentària) I (B.T.6)

Tema 30: Bases biològiques dels trastorns mentals (conducta alimentària) II (B.T.6)

3. PRÀCTIQUES D'AULA

1. Tècniques de comunicació i d'entrevista.
2. Tècniques de comunicació i d'entrevista II.
3. Metodologia de detecció de l'ansietat.
4. La relació metge-malalt. Acompliment de rols.
5. Avaluació de la psicopatologia en xiquets.
6. Avaluació de la psicopatologia en adults.
7. Detecció d'estrès en població general.
8. Mesurament de l'estrès en el context de laboratori.
9. Avaluació d'autocontrol emocional i del comportament.
10. Estratègies de comunicació en l'àmbit laboral: asertivitat.
11. La relació de la comunicació amb l'afrontament de l'estrès.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	33,00	100
Pràctiques en aula	27,00	100
TOTAL	60,00	

METODOLOGIA DOCENT

- 1.- Classes magistrals amb suport de mitjans audiovisuals, enllaços a diferents webs amb continguts relacionats amb la matèria, manuals i articles científics i altres lectures i materials. 30 hores. Permetran a l'alumne adquirir les competències 2, 3, 6, 8, 9 i 10.
- 2.- Sessions pràctiques i tutories programades. L'alumne treballarà de forma individual o en grup participant activament en el procés d'aprenentatge. 27 hores. Permetran a l'alumne adquirir les competències 1, 3, 4, 5, i 7.
- 3.- Treball(s) pràctic(s) sobre aspectes concrets del temari a realitzar per l'alumne en forma individual i/o en grup.

AVALUACIÓ

Examen tipus test amb cinc respostes, una sola de les quals és vàlida. Suposa el 80% de la nota (8 punts sobre el total possible de 10). Comprèn tant la part teòrica com de pràctiques. Quatre respostes fallides resten una resposta encertada. Hi haurà entre 30 i 40 preguntes, totes amb el mateix valor.

Treball(s) pràctic(s): suposa el 10% de la nota (1 punt sobre 10).

Assistència a les pràctiques: suposa un punt (10%) del total de la nota 1 punt sobre 10).

Assistència a les classes teòriques: es podrà tenir en compte per pujar nota, segons el parer del professor responsable de l'assignatura.

L'assignatura s'aprovarà amb l'equivalent total de 5 punts sobre 10.

Matrícules: es podran donar als alumnes que hagin obtingut les millors qualificacions totals d'entre els quals obtinguin excel·lent en la primera convocatòria.

Es recorda a l'estudiantat la gran importància de fer les enquestes d'avaluació de tot el professorat d'esta assignatura.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- American Psychiatric Association (2013). DSM-5. Diagnostic and statistical manual of mental disorders. Fifth edition. Arlington.
- Amaíz-Flores, A. J., y Flores, M.A. (2018). Principios de la psicología en el ámbito odontológico: la Psicoodontología como una propuesta de subdisciplina aplicada. *PSIENCIA: Revista Latinoamericana de Ciencia Psicológica*, 10(3), 4. <https://doi.org/10.5872/psiencia/10.3.32>
- Calua-Cueva, M. R. Delgado-Hernández, Y. L., y López-Regalado, Ó. (2021). Comunicación asertiva en el contexto educativo: revisión sistemática. *Boletín Redipe*, 10(4), 315-334.
- De Castro, A. (2017). Manual práctico de comunicación organizacional. Verbum.
- Palima-González, Z.M. (2020). Programación neurolingüística en odontología: una estrategia comunicacional entre docente, estudiante y paciente de cirugía bucal. *Revista Ciencias de la Educación*, (55), 83-98.
- Stahl, S.M. (2021). *Stahl's essential psychopharmacology: neuroscientific basis and practical applications*. Cambridge University Press.
- Werner, H., Hakeberg, M., Dahlström, L., Eriksson, M., Sjögren, P., Strandell, A., Svanberg, T., L Svensson, L., y Wide Boman, U. (2016). Psychological interventions for poor oral health: a systematic review. *Journal of Dental Research*, 95(5), 506-514. <https://doi.org/10.1177/0022034516628506>